

Chúng ta biết gì về người ở Phù Nam

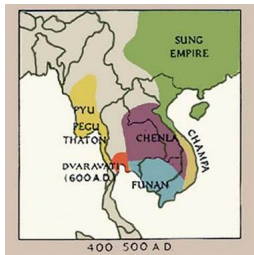
Tác Giả: Bùi Hoài Giang

Chúa Nhật, 09 Tháng 1 Năm 2011 10:30

Tài liệu cũ cũng như dấu tích sót lại qua các cuộc khai quật cho thấy Văn hóa quần cư Phù Nam từng tồn tại từ thế kỷ 1 đến thế kỷ 7.

Văn hóa quần cư này, chính yếu nằm ở đồng bằng sông Cửu Long và trải rộng qua các vùng đất thuộc các nước Đai, Miến Điện, Thái Lan, Campuchia và Việt Nam. Văn minh Phù Nam kéo dài đến nay còn sót lại qua những tính gọi là văn hóa Óc Eo, một tập thể văn hóa bao gồm dân số ở Đồng bằng Cửu Long, phía Nam Cambodia và các tỉnh thuộc Việt Nam như: Kiên Giang, Tây Ninh, An Giang, Đồng Tháp, Cà Mau v.v... Đến thế kỷ 7 thì Phù Nam bắt đầu tụt vong vì chia rẽ và suy yếu, đất đai bắt đầu đổ vào tay Chân Lạp (Chenla) tức văn hóa quần cư Chăm và Chiêm Thành (Champa).

Văn hóa Quần cư Phù Nam từ thế kỷ 1-7

Thực ra, chúng ta không biết gì nhiều về đời sống của người ở Phù Nam. Ngoài một tài liệu ghi lại của Trung Hoa, mô tả như sau “người ở Phù Nam da ngăm đen, vóc dáng trông xấu, tóc quăn, xăm mình, không mặc quần áo và mang giày dép”. Tài liệu khác thì “họ có đức tính của những kẻ tàn bạo nhưng không trộm cắp và trộm cắp”. Người ở đây, có những người khác thì ghi “họ rất tham lam, không có luật lệ và văn minh gì cả”.

Một bên vì khác thì người ở Phù Nam thường mặc sarong vì họ không biết may quần áo. Tất cả những người thường cứng đầu tìm thấy quần dây cho thấy mặc sarong. Có sarong ngắn, có cái dài. Đàn bà Phù Nam thường có râu, tóc, mũi buồm sáng. Ý phục của họ làm bằng bông gòn và đến nay coi như thất truyền. Hiện chỉ có một ít người Thái biết may những loại sarong này.

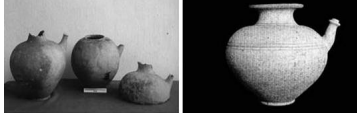
Nhiều sông hay bắt đầu vì đất vùng sông Mê Kông thấp hơn mặt biển. Nhà thường cất trên cao và phải lên xuống bằng thang. Thông thường thì chỉ có một người chính đứng dùng cho người ăn và

Chúng ta biết gì về người Phù Nam

Tác Giả: Bùi Hoài Giang

Chúa Nhật, 09 Tháng 1 Năm 2011 10:30

ngũ. Tài liệu còn sót lại cho thấy người Phù Nam đã biết nuôi heo, nuôi trâu ngựa và đánh cá để sinh sống. Đồ đạc là đồ gốm, vì vậy họ biết làm nông sản. Họ biết đi săn, săn động vật, tên và cưỡi ngựa. Người Phù Nam trồng ngũ cốc lúa và các loại cây có củ để ăn. Họ đã biết làm đồ dệt nung đồ gốm sứ và nhuộm.

Bình đất Funam – Bangkok, Thailand (trái) Bình đất Kendi, thế kỷ 6 - Campuchia

Các di tích khảo cổ cũng cho thấy người Phù Nam trồng sản phẩm nông nghiệp như lúa. Nhà cửa được kiến trúc theo kiểu nhà sàn, có tầng gác bằng gỗ chôn xuống bao bọc xung quanh thành. Cho đến nay vẫn chưa có dấu tích đồ gốm như đồ gốm Thạp đồ gốm Phù Nam như vậy. Có nhóm nghiên cứu cho rằng nó nằm gần thạp đồ gốm Angkor, có nghĩa là người Phù Nam có liên hệ với người Khmer, người Campuchia, có lẽ thuộc vùng sông Mê Kông hiện tại, tức là liên hệ đến Việt Nam. Các cuộc khảo cổ cũng chứng minh được là người Phù Nam đã biết sản phẩm trong giao dịch hàng và trồng là một trung tâm thương mại, giao dịch sản phẩm với Trung Hoa, Miến Điện và Ấn Độ.

Fu Nam Vase - Mekong Delta, Oc Eo Culture (Private Collection)

Người Phù Nam, PhnomDa Style – Winter Collection (trái) Bình Kendi, Đồ gốm bằng Chu Long Việt Nam (Private Collection)

Thế kỷ 2, các nhà du hành Trung Hoa đến Phù Nam đã miêu tả về người này “họ sống trong những ngôi nhà, xung quanh có tầng gác bằng gỗ chôn xuống thành vách”. Những bức tường này dày lên đến 18 mét, chôn xuống đất lên nhau. Bức tường từ 10 đến 20 mét, bề cao 4 đến 5 mét bao bọc các vùng.

Chúng ta biết gì về người Phù Nam

Tác Giả: Bùi Hoài Giang

Chúa Nhật, 09 Tháng 1 Năm 2011 10:30

Người Phù Nam đã biết vẽ âm nhạc, ca múa rập sấm. Từ thế kỷ 2, một số nhạc công Phù Nam đã đến Trung Hoa để trình diễn và được vua Hoàng đế của nước Trung Hoa tán thưởng đồng thời ông đã truyền lại cho quan chức Trung Hoa tập ra một vài nghiên cứu về âm nhạc của xứ này.

Theo tài liệu của Trung Hoa ghi lại, sinh hoạt tôn giáo Phù Nam trong thế kỷ 3 và 4, cho thấy xứ này có tới 10 thần vị thần và nghi thức tu hành, giới tu sĩ của nam lẫn nữ tụng các kinh Phật của Kang Tai và Zhu Ying, người Phù Nam có hành tôn giáo như sau “hết thế cúng thần của trời, một biểu hiện của bệ ng đấng, có hai mặt và bốn tay. Đợi khi cũng có tổng 4 mặt và 8 cánh tay nữa. Mỗi cánh tay cầm một món vật như trái con, chim, một trứng, một trái, một vật v.v...”. Như vậy, có thể nói tôn giáo của Phù Nam đã phát triển rất mạnh, chịu ảnh hưởng của Phật Giáo và Đạo Giáo.

Hơn 600 năm lập quốc, đã từng có nền văn hoá phát triển rực rỡ nhưng vì nhiều lý do, tiêu cực Phù Nam đã bị xóa tên trên bản đồ thế giới. Hình thành trước cả Champa và Việt Nam, Phù Nam đã vĩnh viễn bị diệt vong trước áp lực xâm lăng của Champa và Chân Lạp. Ngày nay, di tích chủ yếu còn lại là những bình đất nung, đồ gốm và di tích hoang phế. Phải chăng “một dân tộc bị suy vong vì đã chết chung số phận của họ với những lãnh đạo ích kỷ và ngu xuẩn?”.

Tài liệu tham khảo:

- Higham, Charles. The Archaeology of Mainland Southeast Asia: From 10,000 B.C. to the Fall of Angkor. (Cambridge, England: Cambridge University Press, 1989).
- Funan.de
- Wikipedia, the free encyclopedia